

Tage Kristian Kristensens prædiken 2. påskedag

Taler

Tage Kristian Kristensen
Præst

Dato

5. april 2021

Sted

Sædden Kirke, Esbjerg

Omstændigheder**Prædiketekst**

Lukasevangeliet kapitel 24, vers 13-35

- 1 Vi er i afslutningen af påsken og i teksten til denne søndag hvor vi hører om at Jesus slår følge med to af disciplene på vejen til Emmaus taler disciplene med hinanden om alt det, der er sket. De er mismodige. Slagne og desillusionerede, fordi der er sket så meget. Og det er ikke sket som de havde håbet og forventet.
- 5 Jesus, deres store mester og deres store håb for fremtiden, er blevet korsfæstet, og nu har de hørt, at han er opstået, som kvinderne har berettet for dem. De er forvirrede og aner ikke deres levende råd, kan ikke tro på det utrolige, og så kommer mesteren, den Opstandne selv og slår følge med dem.
- 10 Det er først da Jesus sidder til bords med dem og bryder brødet og velsigner, ganske som han gjorde det den sidste aften da de holdt bordfælleskab med ham skærtorsdag inden han blev korsfæstet langfredag og opstod igen på tredjedagen - Det er med andre ord først ved genkendelsen af den handling, der betegnede det offer Jesus bragte for dem, at de genkender deres mester.
- 15 Mesterens, Jesu genkendelighed ligger for dem ikke i den måde han ser ud, går, eller taler, ikke i udlægningerne af Skriften, men i den tegnhandling, hvor han giver sig selv, sit legeme og blod i form af brødet og vinen, at de forstår hvem de er sammen med. Det er det offer som Jesus bragte der gør ham til den han er i
- 20 disciplenes og i Evangeliets øjne.
- Og det er derfor også offeret, det offer, som Jesu bragte da han gav sit liv på korset, der skal være genstand for min opmærksomhed i denne prædiken til den anden påskedag anno 2021, og det skal det ikke alene fordi det er tekstens
- 25 omdrejningspunkt, men fordi offertanken i mange år og på mange forskellige niveauer har præget den moderne tids historie.

Historikeren Henrik Jensen har et større forfatterskab bag sig, men slog for
30 alvor sit navn fast i den bredere offentlighed med bogen Ofrets århundrede, der
er en nådesløs skildring af de offerstrategier, som det vestlige menneske har set
sig henvist til, siden den altafgørende traumatisering af de vestlige samfund satte
ind i forbindelse med Første Verdenskrig.

35 Efter et fredeligt 19. århundrede lagde det 20. år hundrede ud med en
verdenskrig, som blev den største katastrofe i det vestlige menneskes
selvforståelse.

Med forfatteren George Orwells ord forandrede den med ét slag ”hele livsånden
40 og tempoet, folk fik et nyt livssyn som genspejlede sig i deres politiske opførsel,
manerer, arkitektur, litteratur og alt andet”

Og mentalt set befinder vi os stadig i kølvandet på katastrofen fra de to
verdenskrige, der udspillede sig i tidsrummet fra 1914-1945. Vi er endda
45 martrede af en forestilling om dens genkomst. Jeg tænker på det hver gang jeg
går gennem Gravlunden i forbindelse med en begravelse. Så vandrer man jo
igennem alle disse grave fra krigen. Alle disse ofre for krigene. Alt det
meningsløse spild af liv. Her var der virkeligt tale om krigens ofre og et absurd
overforbrug af menneskeliv. Man skal somme tider holde godt fast i det positive
50 syn på menneskeheden for ikke at blive alt for mismodig, når man tænker på
hvad mennesker kan få sig selv til at gøre ved hinanden.

Over for disse historiens virkelige ofre fikseres stadig flere i rollen som offer og
undviger et personligt ansvar. Selvfølgelig findes der utallige reelle ofre for både
55 det ene og det andet, men afstanden mellem de virkelige ofre og de
”velfærds ofre”, som nu fylder massesamfundets medier, er blevet meget tydelig i
vores samtid.

Vi ser det overalt omkring os i dag. Hvordan offerrollen anvendes som strategi
60 til at opnå sympati i medierne, eller i det offentlige rum.

Tag et eksempel som parret Meghan Markle og Englands Prins Harry, der for
tiden begge giver den som ofre for det britiske kongehus. De klager i
internationale interviews over at livvagterne er taget fra dem, fordi de ikke
65 længere har officielle funktioner, fordi de har meldt sig ud af kongehuset og vil
køre deres eget løb. De skal klare sig selv økonomisk, de anklager kongehuset for

at være racistiske osv. De har det hårdt, må man forstå, og det er de andres skyld. De er ofre – men for valg, de selv har truffet!

70

Et andet eksempel er om IS-kvinderne og børnene i Al Hol lejren: det sidste nye i den sag er, at to Somalisk-britiske kvinder, der blev født i Danmark af flygtninge, og har fået frataget deres danske statsborgerskab i henhold til den lov regeringen lavede i 2019, fordi de har tilsluttet sig Islamisk Stat, de har nu anlagt sag mod den danske stat, fordi de ved fratagelse af statsborgerskabet er blevet gjort statsløse. Derved er de af den danske stat ifølge deres danske advokat blevet gjort uret og er dermed ofre.

75

De to somalisk-britiske kvinder menes at have haft en højtstående position blandt kvinderne i Islamisk Stat, og de formodes at have været aktive i at rekruttere medlemmer til terrororganisationen IS. De er medgerningsmænd, der vil spille ofre for at opnå fordele. Nu vil de tilbage til Jylland.

80

Et mere komisk eksempel kan vi hente fra sportens verden. Når en fodboldspiller filmer på banen, så spiller han eller hun jo også offer for de andres ureglementerede spil og tacklinger. Helt skamløst forsøger man at filme og fake sig til et frispark, eller et straffespark, selvom modspilleren ofte i langsom gengivelse ses at være 2 meter fra den påståede overtræder. Gud ved hvor mange uberettigede straffespark, mål og kampe, der er vundet på denne fodboldmæssige offerstrategi med at filme og lege offer på grønsværen.

90

Det danske band TV2's forsanger Steffen Brandt skrev en sang tilbage i 1994 om velfærds menneskets tendens til at fralægge sig ansvaret og se sig selv som offer i sangen, der hedder: Det er samfundets skyld.

95

Jeg sidder her på Viby Torv og sumper med en guldøl
Og en drøm der for længst er forbi
Jeg er træt af mig selv, mit liv, min hund, min kat
Min kone har forladt mig. Hun er syg oveni
Jeg kan ikke klare at leve. Jeg kan ikke klare at dø
Jeg kan slet ikke klare mig selv
Jeg keder mig ad helvedes til, jeg tror jeg går ud
Og slår en eller anden tilfældig ihjel
Det' samfundets skyld
Ja, det er samfundets skyld

100

105

Samfundets skyld!

110 Eksemplerne på offerstrategi er legio! Der er offerstrategi blandt kongelige og kendte, offerstrategi i de identitetspolitiske bevægelser, blandt terroristfruer, der er komisk offerstrategi i fodbold, og der synges om offerstrategi i den gode gamle danske popmusik.

115 Et gammelt og velkendt fænomen er det altså og det finder hele tiden nye former og brugere - ganske enkelt fordi det er en vinderstrategi at spille offer.

Og hvad har alt denne snak om offerstrategi så med kirken og påsken at gøre, om man må spørge?

120 Jo, det har med kirken og dermed også med påsketiden at gøre, fordi Gud med påsken åbenbarer sin offerstrategi, så at sige, og denne offerstrategi er det stik modsatte af, hvad samtidens offerstrategi er.

125 Påsken handler nemlig ikke om, at vi mennesker skal ville være og blive ofre. At vi for personlig vindings skyld skal dyrke vores selvbilledes svagheder.

Påsken handler om at blive fri fra at være et offer. Den handler om at vi skal indse vores selvbilledes styrke i lyset af nåden.

130 Kirken har traditionelt forkyndt Jesus som det perfekte offer, som syndebukken, der med sit uendelige helteoffer i påsken langfredag på korset fuldt ud tilfredsstiller Guds behov for retfærdighed på grund af Adams synd. Synden kom ind i verden ved den gamle Adam i det gamle testaments syndefaldsberetning - og synden tilintetgøres igen ved den nye Adam, som er
135 Jesus, i det nye testaments påskeberetning.

Jesus er et sonoffer. Han er frelseren og forsoneren, der en gang for alle betaler den totale skyld for den totale menneskehed ved sin frivillige lidelse og død på korset langfredag.

140 Den franske filosof og historiker René Noël Théophile Girard, der døde i 2015, påstår at denne sonofferlæsning af Bibelen er forkert. Jesus inkarneres ikke for at bringe faderen et sonoffer, der modsvare hans vrede.

Han træder ind i verden for at afsløre og dermed også ophæve forbindelsen mellem volden og det hellige. Han slår ihjel fordi en sådan afsløring er alt for uudholdelig for en menneskehed, der har sin rod i offerreligionernes voldelige tradition. Husk på, at det første mord i Bibelen sker fordi Kain bliver
150 misundelig på Abels brændoffer og ender med at slå sin bror ihjel, blot fordi Gud bedst kunne lide Abels velduftende offer.

At den kristne kirke mere eller mindre énsidigt fortsætter med at tale om Jesus som et sonoffer understreger blot, at der stadig er et stærkt levn af naturlig
155 religion i kristendommen.

Men kristendom er meget mere og meget andet, end naturlig religion. Den er det modsatte. For den bibelske åbenbaring, det gamle og det nye testamente, er én lang opdragelsesproces for Gud af menneskeheden, som nærmer sig en stadig
160 mere klar afstandtagen fra den naturlige religion og dermed fra ofringen.

Påskens og Jesu død på korset langfredag fører os et langt skridt væk fra den primitive religiøse tankegang om sammenhængen mellem ofringen og det hellige. Det er solid luthersk tale og tanke: den retfærdige skal leve af tro – ikke
165 af gerninger, ofre og ofringer af den ene eller den anden slags.

Kristus gik i døden for os for at sætte os fri og for at befri os for tanken om, at vi er ofre. Han fjernede med sin død på korset langfredag al sammenhæng mellem tro, religion og ofre. Alle sammenhænge mellem volden og det hellige blev
170 udvisket med ét.

Ideen om at vi skal bringe ofre til Vorherre, eller at vi skal ofre os, eller andre for Gud lever efter påskens begivenhed kun videre i lovreligioner som jødedom og islam og i naturreligionerne.
175

Hele ideen om, at vi mennesker skulle have noget at tilbyde Gud, andet end vores kærlighed og vores tro, at vi ved handlinger, gerninger, ofre, eller ofringer skulle kunne påvirke Gud, er med påskens begivenhed fjernet.

180 Påskens betyder frigørelsen fra tanken om, at vi er ofre for synden i os selv, og er sat fri til at tage ansvaret for os selv og for hinanden.

Gud vil se os i vores gudbilledlige styrke, ikke i vores svagheder. Han gav os

185 kraften og styrken til det med påskens begivenhed. Og han giver os kraften og styrken til at tage ansvar for os selv og hinanden den dag i dag.

Påskedag er dén nye begyndelse, der har indsat mennesket dér, hvor vi hører til: i frihedens og ansvarets trone. Dér hvor vi ikke længere er ofre og ingen ofre skal
190 bringe i Guds navn.

Og mens han sad til bords sammen med dem, tog han brødet, velsignede og brød det og gav dem det. Da åbnedes deres øjne, og de genkendte ham... sådan stod der i teksten til denne 2. påskedag.

195 Når Jesus deler brødet med sine disciple - og med os - deler han sig selv med os og dermed deler han sin styrke og sit mod med os. Når Jesus ofrer sig for os og giver sig selv til os, er det også selve offertanken, der ofres. Vi er sat fri fra vores dårligdomme og den dårlige samvittighed over at være u-perfekte og fuldfede
200 syndere.

Vandringen til Emmaus, hvor Jesus slår følge med sine disciple også et billede på, at han på denne vandring slår følge med deres uforstand og forklarer og åbenbarer for dem, hvori hans offer består og hvad de er sat fri til.

205 Vandringen til Emmaus er at tage skridt i retning af erkendelsen af og troen på totaliteten af den frihed som Jesus gav os, idet han gav os sig selv.

Hvis man gøres til offer, fratages man ansvaret, og det er det modsatte Gud vil
210 med os mennesker. Jesus dør ikke på korset langfredag for at gøre vores skyld over for Gud uendelig og ubetalelig. Det ville jo gøre os til uendelige ofre. Han vil det modsatte med sin død og opstandelse. Han vil viske tavlen ren og sætte os fri fra at være det evige offer.

215 Du kan vælge at være et offer i alle mulige sammenhænge, men du bliver det ikke i Guds navn.

Dét er Guds geniale offerstrategi.

220 I Faderens Sønnens og Helligåndens navn

Amen

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

225

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

2. påskedag, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

230

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/tag-kristian-kristensens-praediken-2-paskedag-2021>

235

240

245

250

255

260